

The Herring

Elle est apeurée
Désolée
Elle est la peur
La désolation
Elle garde le silence
Bouche que peux-tu
Elle trône
Quand même
Elle étend
Ses formes
Elle vient
Des Flandres
Elle est
Rubens par la chair
Elle est
Ensor par le sang
Elle est
Figure de carême
Elle attend ceux
qui ne viennent pas
Elle est abandon
Et résiliation
Elle a pleuré
Et imploré
Elle a supplié
Puis renonce
Elle est sirène
De peau
Elle est petite sirène
De dos
Elle tient un hareng
Crevé
Elle y tient
Comme à sa peau
Elle le tient
Comme Barthélemy
Elle n'est
Que pitié
Elle saisit
Le poisson
Elle en fait
Une dépouille
Elle s'y agrippe
Comme à sa progéniture
Elle le fait
Comme à Lampedusa
Elle est
Pietà

Colin Lemoine, 2017

Galerie Transit

Zandpoortvest 10
2800 Mechelen
art@transit.be
www.transit.be
0478 811 441
0475 477 478

8 Gods - The Herring
2015-2016
sculpture in two elements.
Mat and shiny glazes and engobes
on stoneware with heavy grog,
multi-fired, dated,
signed with a monogram
and titled in the mass,
168 x 37 x 47 cm
122 kg
unique

© Gerrit Schreurs

Galerie Transit

Johan Creten
The Herring

De stilte is zelf een hoogtepunt en, beter nog, het heilige der heiligen.
[Georges Bataille]

Het bronzen beeld *The Herring* van beeldend kunstenaar Johan Creten (°1963) toont een naakte vrouwelijke figuur. De vrouw staat in een lichte contrapost-houding, hetgeen beweging suggereert, maar het beeld roept eveneens verstilling op bij de toeschouwer. Ze kijkt haast statig voor zich uit, onwrikbaar bevroren en vangt de stilte van het moment. Voor haar geslacht houdt ze een vis.

Zowel de vis als de vrouwelijke figuur zijn terugkerende elementen in het oeuvre van de kunstenaar.

The Herring, 2018, painted resin, 5m high

Daarnaast is het beeld zelf, dat in verschillende materialen en afmetingen werd uitgevoerd, een zoektocht van de beeldhouwer naar de geschikte uitdrukkingvorm voor een meerlagig verhaal. Doorheen de vormtaal, de esthetiek, de materialiteit ontvouwen zich historische en iconografische betekenissen, maar dringt zich ook een hedendaagse politieke dimensie op waarin vragen rond religie en de verhouding tussen mens en natuur zich stilzwijgend bloot geven.

De relatie met de klassieke oudheid laat zich leiden door de context van het werk. In oorsprong maakte het beeld deel uit van de reeks '8 Gods' die opgesteld in Le Petit Palais (Parijs, 2017) aandeden als

een antieke beeldengalerij. Het Oudgriekse woord voor vis was een geheim herkenningsteken onder de eerste christenen om zich te beschermen tegen vervolging in het Romeinse rijk. De beginletters van Jezus (*Ièsous*), Christus (*Christos*), Gods (*Theou*), Zoon (*Huios*) en Redder (*Sootèr*) vormen samen het Oudgriekse *Ichthus*. Dit acroniem ging gepaard met een gestileerde verbeelding van de vis, het ichthus-teken. Door de vormentaal van de polytheïstische religie van de Griekse mythologie samen te brengen met een monotheïstisch symbool uit het Christendom creëert Creten een boeiend spanningsveld.

Naast de christelijke symboliek is de vis eveneens een cross-cultureel symbool voor de baarmoeder. De positie van de vis voor het geslacht van de vrouwelijke figuur weerspiegelt dit 'oer'-motief. De vrouw als teken van vruchtbaarheid, van hernieuwd leven, van de aarde. Hier verbindt het beeld opnieuw de vrouw met de aarde en verbeeldt zo de verhouding natuur en mens die vandaag zo politiek actueel is. Als we de Franse filosoof Bruno Latour mogen geloven is het juist het 'aardse', het samen denken van mens en aarde (met alles erop en eraan), dat een mogelijke doorbraak kan opleveren in de huidige ecologische en politieke impasse.* Ons katapulterend in de symboliek van het verleden onthult het beeld nieuwe vragen en betekenissen voor onze verhouding met de wereld vandaag.

De dialoog die Creten opzet tussen symbolen en betekenissen uit verleden, heden en toekomst toont zich ook in zijn werkproces en de omgang met de materialiteit van zijn werken. Naast de vormen en kleuren die hij de beelden oplegt, is er ruimte voor 'het toeval' tijdens het maakproces. De beelden komen tot leven, krijgen een wil, een bewustzijn. Iedere druppel glazuur, verkleuring die het beeldhouwwerk zich toe-eigent tijdens zijn productieproces, geeft het kunstwerk een nieuwe dimensie. Het is een spel van beheersen en loslaten, waarin de imperfecties zorgen voor het interessantste spanningsveld. In het bronzen beeld gaat het over de onvoorspelbare scheuren, of uithollingen in de klei waarin het brons uitloopt en stolt. Als een ontsnappen dat abrupt stopt, de verstilling van de beweging. De stilte die uitnodigt om te ontdekken.

Sigrid Bosmans & Hannah Iterbeke, April 2019

* Bruno Latour, *Waar kunnen we landen? Politieke oriëntatie in het nieuwe Klimaatregime*, vert. Rokus Hofstede, Amsterdam, 2018.

Silence itself is a pinnacle and, better yet, the holy of holies.
[Georges Bataille]

The bronze sculpture *The Herring* by artist Johan Creten (b. 1963) depicts a naked female figure. The woman stands in counter-posture, slightly leaning back, in a pose suggesting movement, yet the sculpture also evokes stillness in the viewer. Frozen immovably, capturing the silence of the moment, she stares out in front of her, her gaze almost bewildered and penetrating. She covers her sex with a fish.

Both the fish and the female figure are recurring elements in the artist's oeuvre. The sculpture was first realised in glazed stoneware; a later, six-meter high version in painted polyester was presented at the Museum Beelden aan Zee in The Hague. The present version in bronze is one further step in the sculptor's search for the most appropriate form of expression best suited to articulate a multi-layered story. Historical and iconographic meanings unfold through the formal language, aesthetics and materiality of the work, together with a contemporary political dimension in which questions about religion and the relationship between man and nature are silently brought to the fore.

The relationship with classical antiquity is evidenced through the context of the work. Originally, the ceramic sculpture was part of the *8 Gods* series that was first presented at Almine Rech (Brussels, 2017) and later displayed as an antique sculpture gallery at the Le Petit Palais museum (Paris, 2017). The ancient Greek word for fish was a secret identifier among the first Christians who sought to protect themselves from persecution in the Roman Empire. Together, the initial letters of the words Jesus (*Ièsous*), Christ (*Christos*), Gods (*Theou*), Son (*Huios*) and Savior (*Sootèr*) form the Ancient Greek word *Ichthus*. This acronym was accompanied by a stylized representation of a fish, the ichthus sign. By combining the formal expression of the polytheistic religion of Greek mythology with a monotheistic symbol taken from Christianity, Creten creates a fascinating tension.

Apart from its Christian significance, the fish is also a cross-cultural symbol for the womb. The position of the fish in front of the sex of the female figure reflects

this 'primal' motif. Woman as a sign of fertility, of renewed life, of the earth. Here, the sculpture restores the link between woman and earth to depict the relationship between man and nature that is so politically topical. If we are to believe the French philosopher Bruno Latour, it is precisely this 'earthly', (all-encompassing) concept of man and earth that can lead to a possible breakthrough in the current ecological and political impasse.* By catapulting us into the symbolism of the past, the sculpture reveals new questions and meanings with respect to our relationship with the world today.

The dialogue conceived by Creten between symbols and meanings from the past, present and future is also evident in his working process and his approach to the materiality of his works. In addition to the pre-conceived forms and colours of the sculptures, the artist leaves ample room for 'chance' in the creative process. The sculptures come to life, acquire a will,

8 Gods, Musée du Petit Palais, Paris, 2017

a consciousness of their own. Every drop of glaze, every discolouration that the sculpture acquires during or after its production process adds a new dimension to the artwork. It is a play of control and letting go, a practice in which imperfections provide a highly interesting level of tension. In *The Herring*, the intrinsic meanings of the material heighten the spiritual dimension of the tranquil sculpture. A tranquillity that invites to be discovered.

Sigrid Bosmans & Hannah Iterbeke, April 2019.

image on the front:
The Herring, 2018, bronze,
lost wax casting with 'Pompeian patina',
ed 1/5 of an ed 5 + 1 AP, casting stamp,
signed, dated and numbered,
154 x 50 x 43 cm, 112 kg